



EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE
OF ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn tel 668 1242 faks 668 1240 e-post eki@ki.ee

Rally Estonia regionaalse majandusliku mõju analüüs

Tallinn
September 2014

Tellija: Rally Estonia OÜ

Töö autor: Bruno Pulver

Informatsioon:

Eesti Konjunkturiinstituut
Rävala 6, 19080 Tallinn
tel. 668 1242
e-mail: eki@ki.ee
<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunkturiinstituut

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
1. Külastajate arv ja rallil osaletud päevad	5
2. Rallil osalenud meeskondade suurus	6
3. Külastajate ja meeskonnaliikmete võimalikud kulutused.....	7
4. Rally Estonia külastajate ja meeskonnaliikmete majanduslik mõju piirkonnale.....	8
Kokkuvõte.....	9

Sissejuhatus

Eestis toimub igal aastal sadu kultuuri- ja spordiüritusi, mis lisaks kultuurielu rikastamisele ja meelelahutuse pakkumisele omavad olulist mõju kohalikule majandusele. Nende ürituste korraldamine tõstab toimumiskoha tuntuks ja soodustab turismi, ning toob otsest kasu piirkonna ettevõtjatele.

Kultuuri- ja spordiürituste majanduslik mõju regioonile on suurem kui esmapilgul osatakse hinnata. Mujal maailmas viimase kolmekümne aasta vältel teostatud uuringud on näidanud, et esmasele mõjule järgneb veel hulk järelmõjusid, mis jäävad kestma peale ürituse toimumist.

Paljud kohalikud omavalitsused alles hakkavad mõistma kultuuri- ja spordiürituste majanduslikku tähtsust, mõtestama oma rolli ürituste ligimeelitamisel piirkonda ning toetusmehhanismide vajalikkust.

Käesolev uurimistöo püüab hinnata Rally Estonia regionaalset majandusliku mõju. Lähtutakse küllastajate ja meeskondade arvust, rallil osaletud päevade arvust ja võimalikest kulutustest, mille põhjal leitakse kaudselt majanduslik mõju.

Auto24 Rally Estonia¹ on Balti riikide suurim autospordisündmus. 2014 toimus Rally Estonia 17–19. juulil Tartus ja Lõuna-Eesti teedel. Kolme päeva vältel sõideti Tartu-, Valga-, Põlva- ja Võrumaa kruusateedel. Tänavuaastase ralli puhul oli esmakordselt Eestis tegemist FIA autoralli Euroopa meistrivõistluste ametliku etapiga. Lisaks toimus sama sündmuse raames Historic autode (valmistatud enne 1985. a) Euroopa meistrivõistluste etapp ja Eesti meistrivõistluste etapp. Võistlusest tootis ja edastas kogu maailmale telepildi Eurosport. Võistluste keskus ja hooldusala asusid Tehvandi staadionil Otepääl, ava- ja lõputseremoonia toimusid Tartus Raekoja platsil.

¹ Korraldaja ja ürituse kodulehekülje (<http://rallyestonia.ee>) põhjal

1. Külastajate arv ja rallil osaletud päevad

Mobiilpositsioneeringu² andmetel külastas 2014. a Rally Estoniat 25,5 tuh sise- ja 4,6 tuh välisturisti. Kokku külastas rallit ligikaudu 30 tuh pealtvaatajat, kellest 20 tuh kiiruskatsetel ning 10 tuh Tartu üritustel. 2010–2013 aastatel jäi külastajate arv vahemikku 12,5–23 tuh.

Majandusliku mõju hindamisel tuleks lähtuda kiiruskatsete külastajate arvust, sest on raske hinnata kuivõrd Tartus toimunud Rally Estonia ürituste külastajaid tulid sinna autospordi pärast või mingitel muudel põhjustel.

2014. a külastas positsioneerigu andmetel kiiruskatseid 21,2 tuh külastajat, neist 17,4 tuh sise- ja 3,8 tuh välisturisti. Keskmise piirkonnas viibimise aeg päevades oli siseturistil 1,89 ja välisturistil 4,78 (vt tabel 1). Kiiruskatsete külastajate positsioneerimisel pole samuti välistada, et teatud hulk neist on lihtsalt suvitajaid, kes tulid Lõuna-Eestisse ralliradade lähiste puhkust veetma, tundmata huvi autospordi vastu.

Tabel 1. Rally Estonia kiiruskatsete külastajate arv päevade lõikes (ilma ava ja lõputseremooniata)

Kuupäev	Kokku	Siseturistid	Piirkonnas viibimise aeg	Välisturistid	Piirkonnas viibimise aeg
20-21.07.2012	23 186	19 482	1,77	3704	2,52
19-20.07.2013	19 452	16 393	1,74	3059	3,07
17-19.07.2014	21 203	17 418	1,89	3785	4,78

Allikas: mobiilpositsioneeringu

Ralli passi või kiiruskatse pileti ostis 2014. a 5842 inimest, lisaks jagati tiimidele ja partneritele 856 VIP-, 1954 ralli-, 366 võistleja-, 814 meeskonna-, 744 korraldustoimkonna-, 304 meedia- ja 210 organisatori passi. Pääsmetega külastajaid ja osavõtjaid oli kokku 11 090. Kiiruskatsetel positsioneeritud külastajate (21 203) ja pääsmete omanike (11 090) erinevus on suurusjärgus 10 tuh inimest.

² Mobiilpositsioneeringu uuringualana käsitleti Rally Estonia etappide toimumisalasid ning nende lähiümbrust. Külastajateks ei loetud isikuid, kelle igapäevane tegevusruum asub etapi toimumiskohaga samas maakonnas.

2. Rallil osalenud meeskondade suurus

Võistlusel osales 2014. a 162 ekipaaži, nendest veidi vähem kui pooled, ehk 70, olid Eestist. Võistlejaid oli kokku 19 erinevast riigist. Võistlejate arv on viimastel aastatel suurenenud, nii oli 2010. a 125, 2011. a 131, 2012. a 151 ja 2013. a 168 osavõtvat ekipaaži. 2014. a kuulus ekipaaži keskmiselt 7 liiget, seega meeskonnaliikmeid oli kokku 1134.

Tabel 2. Rally Estonia ekipaažide ja meeskonnaliikmete arv

	Ekipaaže	Keskmiselt meeskonnas	Meeskonnaliikmeid
Kokku	162	7	1134
Eesti	70	7	490
Välisriigid	92	7	644

Allikas: EKI arvutused korraldajate andmete põhjal

Võttes eelduseks keskmiselt 7 liikme kuulumist erinevate riikide meeskondadesse, võib järeldada, et 490 meeskonnaliiget oli Eestist ja 644 välismaalt (vt tabel 2).

Tabel 3. Rally Estonia kiiruskatsetel positsioneeritute arv ilma meeskonnaliikmeteta

	Kokku	Siseturistid	Välituristid
Positsioneeritute arv kiiruskatsetel	21 203	17 418	3785
Meeskonnaliikmed	1134	490	644
Positsioneeritute arv kiiruskatsetel ilma meeskonnaliikmeteta	20 069	16 928	3141

Allikas: EKI arvutused korraldajate andmete põhjal

Lahutades kiiruskatsetel positsioneeritute arvu meeskonnaliikmete arvu, võib järeldada, et etappe külastas 16 928 sise- ja 3141 välituristi (vt tabel 3).

3. Külastajate ja meeskonnaliikmete võimalikud kulutused

Rally Estonia külastajate ja meeskonnaliikmete võimalike kulutuste kohta puuduvad otsesed andmed. Hindamaks tehtud kulutuste suurust, oleks üheks võimaluseks kasutada mõne teise autospordivõistluse analoogseid andmeid. 2011. a viis Konjunktuuriinstituut läbi küsitluse Saaremaa Rally pealtvaatajate ja osalejate seas, hindamaks nende tehtud kulutusi üritusel. Nimetatud uuringus järeldati, et keskmiselt kulutas ralli pealtvaataja päevas 54,2€ ja osaleja 72,7€ (vt tabel 4).

Tabel 4. Saaremaa Rally keskmised kulutused pealtvaataja/osaleja kohta päevas kululiikide lõikes

Kulutused kululiigi kohta keskmiselt	Pealtvaataja (€)	Osaleja (€)
Toitlustus, väljas söömine-joomine (sh restoranid, baarid, kohvikud jms)	11,9	8,9
Toidu ja jookide ost	8,9	6,9
Muude kaupade ost (riietus, suveniirid, kingitused jms)	1,9	1,6
Majutus (hotellid, motellid, kodumajutus jms)	8,5	9,7
Transport (bensiin, parkimine, bussipiletid, autorent, takso jms)	13,5	16,5
Sportivarustus (sh ost, laenus jms)	0,1	2,6
Meelelahutus (sh peod, muud kultuuriüritused jms)	4,8	4,3
Piletikulu, osalemistasu (sh muud üritused, kus osalesite sündmuse toimumise ajal)	3,9	18,3
Muud kulud	0,7	3,9
Kokku	54,2	72,7

Allikas: Eestis toimuvate kultuuri- ja spordisündmuste regionaalse majandusliku mõju hindamine ning analüüs – Saaremaa ralli näitel, Eesti Konjunktuuriinstituut 2011

Rally Estonia meeskonnaliikmete päevasteks kulutusteks võiks analoogselt Saaremaa Rally 2011 andmetega eeldada 72,7€ päevas. Tarbijahindade kasv on perioodil juuli 2011 – juuli 2014 olnud 6,7%, seega hinnatõusuga korrigeerituna oleks antud näitaja 77,6€. Pealtvaatajate puhul võiks oletada, et väliskülastajate päevased kulutused on analoogsed osalejate omadega.

Rally Estonia Eestist pärit külastajate päevase kuluna võiks kasutada Saaremaa Rally 2011 külastajate päevaseid kulutusi 54,2€, mis hinnatõusuga korrigeerituna oleks 57,8€.

4. Rally Estonia külastajate ja meeskonnaliikmete majanduslik mõju piirkonnale

Rally Estonia külastajate ja meeskonnaliikmete poolt regiooni toodud lisakäibe ja majandusliku mõju leidmisel on kasutatud eelnevates peatükkides leitud andmeid (vt tabel 5).

Rallil viibitud päevade osas on Eesti pealtvaatajate puhul arvestatud 1,89 päeva, väliskülastajate ja kõigi meeskonnaliikmete (nii Eesti kui välisriikide) puhul 4,78 päeva.

Päevaste kulutustena on Eesti pealtvaatajate puhul arvestatud 57,8€, väliskülastajate ja kõigi meeskonnaliikmete (nii Eesti kui välisriikide) puhul 77,6€.

Külastajate ja meeskonnaliikmete arvu korrutamisel üritusel viibitud ajaga ja päevas tehtud kulutustega on leitud ralli jooksul tehtud kulutused, mis iseloomustab regiooni jäetud lisakäivet. Lahutades lisakäibest maksude mõju (20% käibemaks), on leitud Rally Estonia majanduslik mõju Lõuna-Eesti regioonile.

Tabel 5. Majandusliku mõju leidmiseks kasutatud sisendite väärtused

	Pealtvaatajad			Meeskonnaliikmed			Kõik kokku
	Eesti	Välismaa	Kokku	Eesti	Välismaa	Kokku	
Külastajate/osalejate arv kiiruskatsetel	16 928	3141	20 069	490	644	1 134	21 203
Rallil viibitud aeg päevades	1,89	4,78		4,78	4,78		
Kulutused päevas	57,8	77,6		77,6	77,6		
Kulutused kokku	1 849 249	1 165 085	3 014 333	181 755	238 878	420 632	3 434 966
Maksud kulutustelt	308 208	194 181	502 389	30 292	39 813	70 105	572 494
Majanduslik mõju	1 541 040	970 904	2 511 945	151 462	199 065	350 527	2 862 471

Allikas: EKI arvutused korraldajate andmete põhjal

Tabelis number 5 toodud andmete põhjal on näha, et Rally Estonia majanduslik mõju Lõuna-Eesti regioonile on 2,9 mln € ja piirkonda jäetud lisakäibe suurus on 3,4 mln €. Välisriikidest saabunud pealtvaatajate majanduslik mõju piirkonnale oli 970,9 tuh € ja meeskonnaliikmetel 350,5 tuh €.

Kokkuvõte

Spordiürituste korraldamine soodustab turismi ja toob lisaks tuntusele kaasa otsest kasu piirkonna majandusele. Antud uurimistöo eesmärgiks oli hinnata Balti riikide suurima autospor-disündmuse Rally Estonia regionaalset majandusliku mõju. Mõju suurust hinnati kaudselt, lähtuti võimalikust külastajate arvust, meeskondade suurusest, rallil osaletud päevade hulgast ja tehtud kulutustest.

Rally Estonia toimus Tartus ja Tartu, -Valga-, Põlva- ja Võrumaa kruusateedel. Ralli külastajate arv leiti mobiilpositsioneeringu abil. Majandusliku mõju hindamisel arvestati ralli kiiruskatsete külastajate arvu ja Tartus toimunud ürituste külastajaid töösse ei kaasatud. Kiiruskatsetel positsioneeriti kokku 20 tuh külastajat, ralli pääsmete omanikke oli 11 tuh. Rallist võttis osa 162 ekipaaži kokku 1134 meeskonnaliikmega.

Rally Estonia külastajate ja meeskonnaliikmete võimalike kulutuste kohta puudusid otsesed andmed, seetõttu lähtuti Konjunktuuriinstituudi 2011. a kultuuri ja spordiürituste uuringu näitajatest (mida korrigeeriti THI-ga). Eestist pärit rallikülastajate päevas tehtud kulutusteks võeti Saaremaa Rally 2011 andmetel leitud ja hinnatõusuga korrigeeritud keskmine näitaja 57,8€. Meeskonnaliikmete ja väliskülastajate päevasteks kulutusteks võeti 77,6€, antud näitaja on leitud 2011. a Saaremaa Rally osalejate küsitluse põhjal.

Rallil viibitud päevade osas lähtuti Eesti pealtvaatajate puhul mobiilpositsioneerisega leitud 1,89 päevast, väliskülastajate ja kõigi meeskonnaliikmete puhul 4,78 päevast.

Sisendandmete põhjal leiti, et Rally Estonia majanduslik mõju Lõuna-Eesti regioonile oli 2,9 mln € ja piirkonda jäeti lisakäivet suurusjärgus 3,4 mln €. Välisriikidest saabunud pealtvaatajate majanduslik mõju piirkonnale oli 970,9 tuh € ja meeskonnaliikmetel 350,5 tuh €.